

የታዊ መጥቃዕቲ ንምክልኻል ደንቢ

ናይ ኣሸክሎን ኣካዳምያዊ ኮሌጅ፡ ናብቲ ትካል ንዝመጡ ኩሎም ሰባት ብመሰረት ናይ የታዊ ጥቕዓት ምክልኻል ሕጊ 5758-1988 መሰረት ብምግባር ዝተፅዕሩ የታዊ ጥቕዓት ናይ ምክልኻል ሕጊ የቕርብ።

ናይዚ ሕጊ ዕላማ፡

«ናይዚ ሕጊ ዕላማ ናይ ውልቀ ሰባት ክብሪ ፡ ናፅነትን ምሽጥ-ውነት ንምሕላውን የታዊ ማዕርነት ንምትብባዕ ንክኸእል የታዊ ጥቕዓት ንምክልኻል እዩ»።

(የታዊ ጥቕዓት ናይ ንምክልኻል ሕግታት- 1988)

ብመሰረት ሕጊ ዝተኸልከሉ ተግባራት

▶ የታዊ ጥቕዓት፡

1. ዝኾነ ሰብ ብምፍርራሕ ወሲባዊ ባህሪ ዘለዎም ስራሕቲ ንኸካይዱ ኣገዲድካ ምሕታት።
2. ጭፍ ተግባር፡ ብዘይፈቓድ ወሲባዊ ምንቕቓሕ፡ ዕግቦት ወይ ኣብ ቅድሚኻ ካልኣት ሰባት ምውራድ ዕላማ ዝገበረ ምንቕስቓስ።
3. እቲ ውልቀሰብ ነቲ ጥቕዓት ዝፍፀሙሉ ዘሎ ሰብ ነቲ ኣብ ላዕሊ ዝቐረበሉ ሕቶ ድልዎት ከም ዘይብሉ እንተገለፀኪ የታዊ ባህሪ ዘለዎም ተደጋጋሚ ሕቶ ምሕታት። ናይ ኣመሓዳርን ኣብ ትሕቲኡ ዝሰርሕ ስራሕተኛ ርክብ ወይ ርክብ ስልጣን እንተተደኣ ኣሎ ነቲ ሕቶ ምቅዎም ወይ ድልዎት ዘይምርኣይ ከም መለክዒ ኣይቕመጥን።
4. ናይ ውልቀሰብ የታ መሰረት ዝገበረን እዚ ውልቀሰብ ነቲ ጥቕዓት ዝፍፀሙሉ ዘሎ ሰብ ነቲ ኣብ ላዕሊ ዝቐረበሉ ሕቶ ድልዎት ከም ዘይብሉ እንተገለፀኪ ተደጋጋሚ ሕቶ ምሕታት። ናይ ኣመሓዳርን ኣብ ትሕቲኡ ዝሰርሕ ስራሕተኛ ርክብ ወይ ርክብ ስልጣን እንተተደኣ ኣሎ ነቲ ሕቶ ምቅዎም ወይ ድልዎት ዘይምርኣይ ከም መለክዒ ኣይቕመጥን።
5. ናይ ዝኾነ ሰብ ዘለዎ የታ ወይ የታዊ ድልዎት ዘተኮረ ዘናሸው ወይ ዘዋርድ ሕቶ ምሕታት።
6. ካብቲ ውልቀሰብ ፈቓድ እንክይተውሃብ ውልቀሰብ የታ መሰረት ዝገበረ ፎቶ፡ ቪዲዮ ወይ ዝተቐደሙ ነገር ምፍናው፤ እዚ ድማ ነቲ ሰብ ዘዋርድ እንተተደኣ ከይኑ።

▶ ጥቕዓት 1

ኣብ ልዕሊ እቲ ጥርዓን ዘቐረበ ሰብ፡ እዚ ጥርዓን ኣብ ምፍታሕ ክሳተፉ ኣብ ዝኸእሉ ሰባት ጥቕዓት ምብጻሕ። እዚ ክፍለ ነቲ ጥርዓን ኣቐራቢ፡ ምስክራታትን ነዚ የታዊ ጥቕዓት ጥርዓን ኣብ ምፍታሕ ንዝሰርሑ ሰባት ንምሕላው ዓለመ እዩ።

ኣብ ሰብ ጥቕዓት ምብጻሕ - ክሳተፉ 3 ዓመት ማእሰርቲ የስዕቡ

ናይ ኣስራሒ ሓላፍነት

- ▶ ኣብቲ ትካል ንዝህልው ናይ የታዊ ጥቕዓት ጉዳይ ተቐጻጻሪ ምስያም።
- ▶ ጥርዓን ብንጭር ንክቐርብ የታዊ ጥቕዓት ጥርዓን ንምሕታው ውፅኢታዊ ዝኾነ ሜላ ምድላው።
- ▶ የታዊ ጥቕዓት ኣብ ዘጋጠሙሉ እዋን ብዝገባእ ምፍታሕ፤ እዚ ድማ ብዘዕባ እዚ ጉዳይ ንክፈልጥን ነቲ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ተግባር ንክይፍፀም ንምክልኻልን እቲ ጠራዒ ብቲ የታዊ ጥቕዓት ጉድኣት ዝባፀሉ ንምፍታሕ እዩ።

- ▶ ካብ 25 ስራሕተኛታት ንላዕሊ ዝቐፀረ ኣስራሒ ኣብ የታዊ ጥቕዓት ዘሎ ሕጊ መሰረት ብምግባርን ኣብ ክሊ ስራሕ እቲ ስራሕተኛ መሰረት ብምግባር ደንቢ ክውፅእን፡ እዚ ድማ የታዊ ጥቕዓት ወይ ትንኮሳ ጥርዓን ዘእትውሉ ከይዲ ሓዋሱ እቲ ኣስራሒ ንምፍታሕ ዝኸይሉ መንገዲ ብዝርዝር ከካትት ኣለዎ። እቲ ኣስራሒ ነቲ ደንቢ ኣብ ሞንጎ ስራሕተኛታት ሓቲምካ ምክፍፋልን ብዝገባእ ኣብ ዝረኣየሉ ቦታ ምስቃል።
- ▶ ንማናጀራትን ስራሕተኛታት መረዳኢ ወሃቢ ዝኾነ ስልጠናታት ምክያድ።
- ▶ ነቲ ጠራዒ ንምሕላው ኣድላይ ዝኾነ ስጉምቲ ምውሳድ።

ጥርዓን ናይ ምሕታው ክይዲ

እቲ ሕጊ ነቲ ጥርዓን ንምፍታሕ ሰለስተ መመሪታታት የቕርብ። ገለገሉም ወይ ኩሎም ብተመሳሳሊ ግዜ ወይ ብተኸታታሊ ምጥቃም ይከኣል።

1. **ውሽጣዊ ዲሲፕሊናዊ ስጉምቲ፡** ነቲ ኣስራሒ ወይ ኣብ ክንድኡ ናብ ተቐጻጻሪ ጥርዓን ምቕራብ፡ ናይዚ ዕላማ ድማ ምንጻርን እቲ ትካል ብዘቐመጡ መስርሕ ንምፍላም እዩ።
2. **ሲቪላዊ ክይዲ፡** ኣብ ልዕሊ እቲ ጥቕዓት ፈፃሚ ወይ እቲ ኣስራሒ ብመሰረት ሕጊ ዘለዎ ግቡእ ብዘይምውፃዕ ናይ ስራሕ ትሪቡናል ጥርዓን ምቕራብ። እዚ ኣብ ውሽጢ 7 ዓመት ክኣትው ይኸእል እዩ።
3. **ብገበን ናይ ምሕታት ክይዲ፡** ምፅራይ ገበን ንምክያድ ናብ ፖሊስ ጥርዓን ምቕራብ።

ብውሽጣዊ ዲሲፕሊናዊ ክይዲ ጥርዓን ምንጻር

- ▶ እቲ ተቐጻጻሪ ነቶም በዓል ጉዳያትን መሰኻኽር ብምክታት፡ ነቲ መረዳኢታ ብምጽራይ ስጉምቲ ክወስድ ኣለዎን የታዊ ጥቕዓት ብዘዕባ ዝረኣየሉ መስርሕ ነቲ ጠራዒ ክሕብር ኣለዎ።
- ▶ እቲ ተቐጻጻሪ እቲ ጥርዓን እንከየዘንገዐ ናይቶም ኣብዚ ጉዳይ ውሽጢ ዘለው ሰባት ብዝተኸኣለ መጠን ክብርን ግላውነት ብምሕላው ናይ ምፅራይ ስጉምቲ ምውሳድ።
- ▶ እቲ ተቐጻጻሪ ናይቲ ጥርዓን ዝርዝር መጠቓለልን እቲ ጉዳይ ክኸየደሉ ዘለዎ መስርሕ ምኽረ ሓሳብ ነቲ ኣስራሒ ከቐርብ ኣለዎ።
- ▶ እቲ ተቐጻጻሪ ነቲ ጠራዒ እቲ ጉዳይ ዝረኣየሉ መስርሕ ክሕብረሉ ኣለዎ።
- ▶ እቲ ጥርዓን ብግል፤ ኣብ ዝቐርበሉ እዋን እቲ ኣስራሒ ነቲ ፈፃሚ ንምርሓቕ ኣድላይ ስጉምቲ ክወስድ ኣለዎ።

ኣብዚ ትካል ናይ የታዊ ጥቕዓት ምክልኻል ተቐጻፀርቲ

▶ ፕሮፌሰር ጊላ ሄን | ሞባይል: 050-9425019 | gilhen@edu.aac.ac.il ▶ ወ/ሮ ሚካኤል ታዛሚር | 052-2392231 | Michaltz@aac.ac.il
እቲ ኣብ ላዕሊ ዝተገለፀ ደንቢ ብተወሳኺ ኣብ መርበብ ኣብሬታ @ www.aac.ac.il ክትረኽቡዎ ትኸእሉ ኢኹም